

درگفت وگو با دکتر خدایی قائم مقام رییس دانشگاه علوم پزشکی مشهد مطرح شد: **معاونت اجتماعی وزارت و اهمیت جایگاه آن در سازمان دهی برنامه‌های اجتماعی**

مقدمه

باتوجه به ایجاد معاونت اجتماعی در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و اهمیت جایگاه آن در سازماندهی برنامه‌های اجتماعی درگفت‌وگویی با آقای دکتر خدایی با فعالیت‌ها، اهداف و برنامه‌های این حوزه بیشتر آشنا می‌شویم.

حوزه مشارکت‌های اجتماعی، سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه‌های حوزه سلامت در سطح وزارت و دانشگاه چه هدف یا اهدافی را دنبال می‌کند؟

این حوزه در سه زمینه فعالیت دارد:

◀ **اول** در زمینه هماهنگی با سایر بخش‌های توسعه که از اهمیت زیادی برخوردار است؛ زیرا براساس پژوهش‌ها سهم وزارت بهداشت در سلامت مردم فقط ۲۵ درصد است هرچند که تولید سلامت در کشور را به عهده دارد ولی ۷۵ درصد حفظ و تأمین سلامت مردم به عهده سایر بخش‌های توسعه و شیوه زندگی مردم است. لذا ایجاد هماهنگی با سایر بخش‌های توسعه و همراه ساختن آنان در کنترل عوامل تأثیرگذار بر سلامت و ایجاد تعهد در انجام وظیفه‌شان در حوزه سلامت از ضروریات تحول نظام سلامت است.

◀ **دوم** تشکیل سازمان‌های مردم‌نهاد و ایجاد هماهنگی

آقای دکتر به عنوان اولین سؤال، لطفاً حوزه مشارکت‌های اجتماعی، سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه‌های سلامت در سطح وزارت و دانشگاه را معرفی بفرمایید.

از ۳۵ سال قبل که بحث مراقبت‌های اولیه بهداشتی با چهار اصل PHC مطرح شد دو اصل مهم آن یعنی مشارکت مردم و هماهنگی بین‌بخشی بود که از اهمیت زیادی برخوردار بود ولی متأسفانه تاکنون ساختاری در وزارت بهداشت برای آن تعریف نشده است. خوشبختانه در سال گذشته با همت آقای دکتر هاشمی وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و لزوم توجه به نقش مردم و سایر بخش‌های توسعه در حفظ و تأمین سلامت جامعه، حوزه مشارکت‌های اجتماعی، سازمان‌های مردم‌نهاد (سمن‌ها) و خیریه‌های سلامت در سطح وزارت تشکیل و در دانشگاه‌های علوم پزشکی نیز شکل گرفت.

وتقویت این سازمان‌ها از طریق برگزاری کلاس‌های آموزشی و جلسات هم‌اندیشی و بهره‌گیری از توانمندی آنان در توسعه برنامه‌های سلامت از برنامه‌های در دست اقدام است.

◀ **سوم** ایجاد هماهنگی بین خیریه‌ها و خیران نیک‌اندیش و هدایت آن‌ها در جهت رفع نیازهای مختلف حوزه سلامت، از جمله: ایجاد فضای فیزیکی، خرید تجهیزات، اهدای زمین به شکل وقف، نذر، ثلث مال، هبه و کمک به بیماران نیازمند به منظور جلوگیری از فقر مضاعف.

اهم وظایف حوزه معاونت اجتماعی چیست؟

مهم‌ترین وظایف حوزه و شورای مشارکت‌ها سیاست‌گذاری، هماهنگی و پیگیری برنامه‌ها عمدتاً در ۱۵ محور ذیل است:

۱. سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی به منظور ارتقای مشارکت‌های سازمان‌های مردم‌نهاد و خیران در حوزه سلامت و ارایه راه‌کارهای علمی و قانونی در این زمینه.

۲. هماهنگی بین بخشی در بهره‌گیری از همه امکانات و ظرفیت‌های موجود در سطح منطقه و استان جهت تقویت مشارکت‌های مردمی و خیریه‌ها.

۳. برنامه‌ریزی و تصویب طرح‌ها، برنامه‌ها و روش‌های ارتقای مشارکت‌های سازمان‌های مردم‌نهاد و خیران در بخش سلامت در سطح منطقه و استان.

۴. بررسی و ارایه راه‌کارهای بهره‌گیری از ظرفیت نیروهای تخصصی در حوزه سلامت (نذر سلامت) ارایه پیشنهاد در جهت تصویب قوانین و مقررات لازم برای تسهیل و تسریع در ارایه خدمات به مؤسسات بهداشتی درمانی و خیریه و سازمان‌های مردم‌نهاد به منظور توسعه فعالیت‌های بهداشتی درمانی، آموزشی و تحقیقاتی در سطح منطقه و استان.

۵. تلاش جهت ایجاد هماهنگی و وحدت رویه و حمایت معنوی و قانونی از فعالیت‌های مؤسسات خیریه و سازمان‌های مردم‌نهاد در بخش سلامت در سطح استان.

۶. طراحی و پیگیری روش‌های تشویقی و تسهیلاتی جهت کاهش مشکلات خیریه‌های حوزه سلامت نظیر معافیت‌های مالیاتی، عوارض، اولویت در صدور مجوزها، تعیین تعرفه‌ها، ورود تجهیزات پزشکی و غیره.

۷. اولویت‌بندی نیازهای حوزه سلامت، آموزشی و پژوهشی استان براساس نظرات نخبگان و یافته‌های مطالعاتی و ارایه آن به شورای عالی جهت اعمال در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های آتی.

۸. بررسی نحوه تعامل، هماهنگی و همکاری با دستگاه‌های دولتی و نهادهای عمومی استان به منظور بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌ها در توسعه برنامه‌های سلامت.

۹. ارایه پیشنهادهای کلان در حوزه جلب مشارکت‌های خیران به مجمع خیران سلامت و سایر افراد خیر و حوزه مشارکت‌های اجتماعی.

۱۰. استفاده بهینه و مناسب از رسانه‌های موجود با تأثیرگذاری گسترده و مخاطبان بالا در سطح منطقه در جهت جلب مشارکت‌های مردمی و خیران.

۱۱. بهره‌مندی و استفاده از فناوری‌ها و روش‌های نوین و برتر علمی در جهت جذب کمک‌های خیران داخل و خارج از کشور.

۱۲. پیشنهاد بررسی و تصویب طرح‌ها و برنامه‌های مربوط به تبلیغات و فرهنگ‌سازی برای جذب خیران و کمک‌های مردمی در جهت ارتقای سلامت آحاد مردم.

۱۳. طراحی نحوه بهره‌گیری از ظرفیت‌های فرهیختگان حوزه اجتماعی، معتمدان و بزرگان جامعه، نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی و شوراهای اسلامی شهر و روستا در سطح استان، جهت جذب کمک‌های خیران.

۱۴. ارایه طرح‌ها و راه‌کارهای اجرایی در زمینه حمایت‌های قانونی از فعالیت‌های سازمان‌های مردم‌نهاد، خیران و خیریه‌ها در حوزه سلامت.

۱۵. ارایه پیشنهاد در جهت تصویب قوانین و مقررات لازم برای تسهیل و تسریع در ارایه خدمات به مؤسسات بهداشتی درمانی خیریه و سازمان‌های مردم‌نهاد به منظور توسعه فعالیت‌های بهداشتی درمانی، آموزشی و تحقیقاتی آنان در سطح منطقه و استان.

در پایان ضمن تشکر از آقای دکتر که با اختصاص این فرصت، ما را با حوزه معاونت اجتماعی آشنا کردند؛ امیدواریم شاهد شکوفایی هرچه بیشتر این حوزه و مشارکت‌های اجتماعی و خیریه‌های سلامت در کشور باشیم. ان شاء...